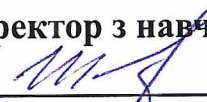

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних та прикладних наук
Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького
Кафедра бізнесу та управління**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

проректор з навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“19” грудня 2025 р.

**ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ТА ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА
(ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА)
СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ**

Галузь знань:	<i>07 Управління та адміністрування</i>
Спеціальність:	<i>073 Менеджмент</i>
Освітньо-професійна програма:	<i>Project Менеджмент</i>
Освітній рівень:	<i>перший (бакалаврський)</i>
Статус дисципліни:	<i>обов'язкова</i>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>

**Івано-Франківськ
2025**

Розробник:

доктор філософії

Христина ПЕТРУНІВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри права
імені академіка УАН о. Івана Луцького
Протокол № 5 від 16.12. 2025 року

В.о. завідувача кафедри,
к.соц..н., доцент,

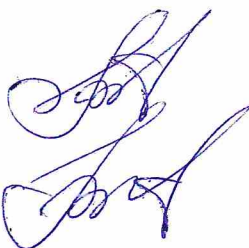

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

на засіданні кафедри бізнесу та управління,
протокол №5 від 17.12 2025 року

к.е.н., доц., завідувач кафедри
бізнесу та управління

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

Гарант ОПП

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 5 від 19 грудня 2025 року

е-mail	oleh.basarab@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	320
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	

проходження базової загальної військової підготовки відповідно до пункту 2 Порядку проведення базової загальної військової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 734. Проводиться у форматі навчальної практики.

Сучасна парадигма вищої освіти в Україні вимагає докорінного перегляду підходів до формування професійних компетентностей, особливо у сферах, що безпосередньо стосуються безпеки життєдіяльності та збереження людського капіталу в умовах збройних конфліктів. Освітня компонента «Домедична допомога та тактична медицина (практична підготовка)» є важливим елементом освітньо-професійної програми «Project Менеджмент» за спеціальністю 073 Менеджмент у Закладі вищої освіти «Університет Короля Данила».

Стратегічна значущість цієї компоненти зумовлена необхідністю адаптації майбутніх менеджерів до роботи в умовах високої невизначеності та реальних загроз. В межах підготовки фахівців зі спеціальності 073 Менеджмент, тактична медицина розглядається не лише як медична дисципліна, а як елемент управління ризиками та кризового менеджменту.

Нормативну базу для розробки програми становлять Закон України «Про вищу освіту», Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ЗВО «Університет Короля Данила», а також Постанова Кабінету Міністрів України № 734 від 21 червня 2024 р., що регламентує проведення базової загальної військової підготовки громадян. Програма враховує міжнародні стандарти тактичної допомоги пораненим у бою (TCCC - Tactical Combat Casualty Care) та цивільні протоколи домедичної допомоги, що дозволяє сформувати у здобувачів цілісну систему дій від моменту отримання поранення до евакуації до медичного закладу.

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Project менеджмент»), введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» “30” травня 2025 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у	

процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	4		
Кількість кредитів ЄКТС	7		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	- (в годинах)	- (в годинах)
	семінари, практичні	- (в годинах)	- (в годинах)
Самостійна робота		210 (в годинах)	210 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Домедична допомога та тактична медицина (теоретична підготовка) /	

У результаті проходження освітньої компоненти здобувач повинен не лише знати теоретичні основи анатомії та класифікацію кровотеч, а й демонструвати стійкі навички за алгоритмом MARCH. Це включає ідентифікацію масивних кровотеч (Massive hemorrhage), забезпечення прохідності дихальних шляхів (Airways), контроль дихання та лікування пневмотораксу (Respiration), підтримку кровообігу та боротьбу з шоком (Circulation), а також профілактику гіпотермії та оцінку стану голови (Hypothermia/Head).

Важливим результатом є опанування фаз надання допомоги в бойових умовах згідно з протоколом TCCC: надання допомоги під вогнем (Care Under Fire), допомога в тактичних умовах (Tactical Field Care) та допомога під час евакуації (Tactical Evacuation Care). Для студента-менеджера ці фази є аналогічними етапам управління кризовим проєктом, де на кожному кроці змінюються доступні ресурси та рівень допустимого ризику.

Організаційне та матеріальне забезпечення

Університет Короля Данила розвиває мережу партнерства з організаціями, які забезпечують високий рівень практичної підготовки. Окрім власної матеріально-технічної бази ЗВО “Університету Короля Данила” до проведення цієї специфічної освітньої компоненти залучаються спеціалізовані центри згідно з укладеними угодами.

Ресурсне забезпечення практичної підготовки

Вид ресурсу	Опис та застосування
Симуляційне обладнання	Манекени для СЛР, симулятори тампонади ран, навчальні турнікети CAT/SICH.
Індивідуальна аптечка (ІФАК)	Стандартний склад за вимогами НАТО: турнікети, гемостатики, оклюзійні наліпки, NPA.
Евакуаційні засоби	М'які ноші, евакуаційні стропи, імпровізовані засоби транспортування.
Цифрові ресурси	Платформа СДО УКД.

Роль керівників та розподіл обов'язків

Керівник курсу (інструктор) здійснює методичний супровід: проводить настановчі збори, контролює якість розробки індивідуальних завдань та перевіряє

фінальні звіти. Він також забезпечує безпосереднє відпрацювання навичок: влаштовує студентів на робочі місця (тренувальні майданчики), проводить інструктаж з техніки безпеки, консультує та ділиться практичним досвідом. Важливою функцією інструктора є оцінка прогресу студента в реальному часі, особливо під час виконання нормативів на швидкість та якість.

Програма практичних тренінгів (модульна структура)

Важливою частиною проходження «Домедичної допомоги та тактичної медицини (практична підготовка)» є формування психологічної стійкості. Студент повинен опанувати техніки самоконтролю: дихання, заземлення та фокусування. Ці навички є універсальними для менеджерів, які працюють у стресових умовах конфліктів або дедлайнів.

У межах симуляцій студенти вчаться розпізнавати емоційні стани постраждалих (гнів, провина, оніміння) та застосовувати алгоритм ППД. Це включає:

- Встановлення безпеки (фізичної та психологічної).
- Активне слухання та стабілізація емоційного стану.
- Зв'язок із соціальною підтримкою.

Здобувачі вивчають поняття інформованої згоди в тактичних умовах та межі юридичної відповідальності особи, що надає домедичну допомогу. Важливим аспектом є дотримання норм Міжнародного гуманітарного права щодо захисту поранених та персоналу. Для майбутнього менеджера це закладає фундамент корпоративної етики та соціальної відповідальності бізнесу.

Зміст практичної частини структурований у п'ять цільових тренінгів, кожен з яких спрямований на відпрацювання конкретного вузла алгоритму MARCH у тактичному контексті. Така структура дозволяє реалізувати логіку «від простої навички до комплексної дії».

Тренінг 1: «Критична кровотеча: Правило 30 секунд»

Мета: відпрацювання навичок зупинки масивних кровотеч з кінцівок у зоні бойових дій (під вогнем).

Зміст: студент повинен накласти турнікет типу CAT або SICH самому собі (однією рукою) та побратиму в умовах обмеженого часу та фізичного навантаження.

Методи оцінювання:

швидкість: накладання турнікету на власну руку – до 25 секунд; на ногу – до 30 секунд;

ефективність: відсутність пульсу на дистальній частині кінцівки після затягування;

правильність: високе та туге накладання («High and Tight»).

Тренінг 2: «Тампонада та тиснуча пов'язка»

Мета: надання допомоги при пораненнях у вузлових точках (пахова ділянка, пахви, шия), де неможливо використати турнікет.

Зміст: використання тренувальних симуляторів для щільної тампонади рани гемостатичним бинтом та накладання ізраїльського бандажа.

Методи оцінювання:

техніка: постійний тиск на джерело кровотечі під час введення бинта;
щільність: після завершення тампонади інструктор перевіряє, чи не залишилося в рані порожнеч;
фіксація: биндаж накладено так, що він не сповзає при спробі зміщення.

Тренінг 3: «Дихальні шляхи та грудна клітка (MARCH)»

Мета: опанування алгоритму забезпечення прохідності дихальних шляхів та лікування напруженого пневмотораксу, надання допомоги при раптовій зупинці дихання та серцебиття (СЛР), укладання потерпілого у стабільне положення тіла на боці.

Зміст: стабільне положення тіла на боці, наклеювання оклюзійної наліпки при проникаючому пораненні грудної клітки. Встановлення назофарингіального повітроводу (NPA). Серцево-легенева реанімація.

Методи оцінювання:

алгоритм: перевірка дихання методом «чую, бачу, відчуваю»; перевірка правильності реанімаційних дій на симуляторах;

вибір засобу: правильне вимірювання довжини трубки NPA;

герметичність: оклюзійна наліпка повинна повністю закривати вхідний та вихідний отвори рани.

Тренінг 4: «Повний огляд у зоні тактичної допомоги»

Мета: проведення повного обстеження пораненого за алгоритмом MARCH під час перебування в укритті.

Зміст: студенти працюють у парах. «Медик» має за 3 хвилини знайти всі приховані рани (використовуються муляжі) та надати допомогу: від зупинки капілярних кровотеч до профілактики гіпотермії.

Методи оцінювання:

системність: дотримання суворої послідовності (M-A-R-C-H);

якість обстеження: виявлення 100% «поранень, нанесених на манекен або статиста;

комунікація: постійний вербальний контакт із пораненим.

Тренінг 5: «Евакуація та тактичне переміщення»

Мета: відпрацювання способів перенесення пораненого з небезпечної зони різними методами.

Зміст: використання м'яких нош, евакуаційних строп та методів «на плечах», «ВДВОХ», «ВОЛОКОМ».

Методи оцінювання:

безпека: чи контролює медик стан пораненого під час руху;

ергономіка: використання правильної техніки підйому ваги (спина рівна, зусилля ногами) для збереження власного здоров'я;

тактична позиція: здатність переміщатися низько, не стаючи мішенню, володіння різними методами евакуації.

Система контролю, оцінювання та критерії успішності

Оцінювання «Домедичної допомоги та тактичної медицини (практична підготовка)» базується на 100-бальній шкалі (ECTS). Курс складається з 5 модулів (тренінгів). Кожен модуль оцінюється у 20 балів:

- **Відеодемонстрація (практика):** 15 балів.
- **Індивідуальне письмове завдання (опис/алгоритм):** 5 балів.

Розподіл балів за модулями

Модуль (Тренінг)	Відео (макс)	Письмово (макс)	Разом
1. Критична кровотеча (Турнікет)	15	5	20
2. Тампонада та тиснуча пов'язка	15	5	20
3. Дихальні шляхи та MARCH	15	5	20
4. Повний огляд (Secondary Survey)	15	5	20
5. Евакуація та переміщення	15	5	20
УСЬОГО	75	25	100

Детальні критерії за модулями

Модуль 1: Критична кровотеча (Правило 30 секунд)

Відео (15 балів):

- **Швидкість (5 б.):** Накладання собі на руку <25 сек, на ногу <30 сек.
- **Ефективність (5 б.):** Повна зупинка кровотечі (перевірка пульсу на відео).
- **Техніка (5 б.):** Правильне розміщення "High and Tight", фіксація часу, правильна робота з воротком.

Письмове завдання (5 балів): Покроковий опис дій за протоколом CUF (Care Under Fire).

Модуль 2: Тампонада та тиснуча пов'язка

Відео (15 балів):

- **Постійний тиск (5 б.):** Безперервний тиск на точку кровотечі під час всієї

маніпуляції.

- **Щільність (5 б.):** Повне заповнення "порожнини" рани бинтом.
- **Фіксація (5 б.):** Накладання биндажа/пов'язки, що не зміщується при рухах кінцівки.

Письмове завдання (5 балів): Опис вузлових точок та особливостей використання гемостатиків.

Модуль 3: Дихальні шляхи та грудна клітка (MARCH)

Відео (15 балів):

- **Дихання (5 б.):** Перевірка "чую, бачу, відчуваю" + СЛР (демонстрація техніки).
- **НРА (5 б.):** Правильний вимір довжини та введення назофарингіального повітропроводу.
- **Оклюзія (5 б.):** Наклеювання наліпки на вхідний та вихідний отвори (герметичність).

Письмове завдання (5 балів): Порядок дій при підозрі на напружений пневмоторакс.

Модуль 4: Повний огляд у зоні тактичної допомоги

Відео (15 балів):

- **Послідовність (5 б.):** Чітке дотримання літер протоколу MARCH.
- **Якість огляду (5 б.):** Виявлення всіх умовних поранень (руки, ноги, пахви, спина).
- **Комунікація (5 б.):** Підтримка розмови з пораненим, перевірка свідомості за AVPU.

Письмове завдання (5 балів): Заповнення картки пораненого (TCCC Card) за результатами огляду.

Модуль 5: Евакуація та тактичне переміщення

Відео (15 балів):

- **Тактика (5 б.):** Робота в низькому профілі, контроль сектору.
- **Техніка (5 б.):** Використання стропа/нош або методів перенесення (волоком, на плечах).
- **Безпека (5 б.):** Контроль голови/дихання пораненого під час руху.

Письмове завдання (5 балів): Порівняльний аналіз видів евакуаційних засобів (стропа vs м'які ноші).

По завершенні проходження відповідного модуля кожен здобувач надсилає інструктору на корпоративний імейл (або на сторінку курсу в Системі дистанційної освіти УКД) відеофайл проходження відповідного модуля (*відео має бути зняте одним дублем без монтажу в межах однієї маніпуляції для підтвердження навички*) та письмове індивідуальне завдання до нього.

Шкала оцінювання за системою ЄКТС

Бали	Оцінка ЄКТС	Пояснення
90–100	A	Відмінно (Excellent)

82–89	B	Дуже добре (Very Good)
75–81	C	Добре (Good)
64–74	D	Задовільно (Satisfactory)
60–63	E	Достатньо (Sufficient)
35–59	FX	Незадовільно (з можливістю перескладання)
0–34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Електронні інформаційні ресурси

1. Басараб Олег. Евакуація пораненого з поля бою | Урок 1. *youtube* URL: <https://www.youtube.com/watch?v=iZLU8jxy-94>
2. Басараб Олег. Евакуація пораненого з поля бою | Урок 2. *youtube* URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ndDoUPkSfRQ>
3. Басараб Олег. 10 ЗАПИТАНЬ ІНСТРУКТОРУ З ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ ОЛЕГОВІ БАСАРАБУ: MARCH, аптечка, турнікети та війна. *youtube* URL: <https://www.youtube.com/watch?v=XuCK6Jqb65Y>
4. Басараб Олег. Склад тактичної аптечки. *youtube* URL: <https://www.youtube.com/watch?v=A7gPXF2wynM>
5. Турбота по військовослужбовця. *turbota.mil.gov.ua* URL: <https://turbota.mil.gov.ua/taktychna-medyczyna-korysni-resursy>
6. Цивільна медицина (клінічні протоколи МОЗ України). *moz.gov.ua* <https://guidelines.moz.gov.ua/documents>
7. Тактична медицина та домедична допомога - Портал управління знаннями,, <https://pdp.nacs.gov.ua/courses/taktychna-medysyna-ta-domedychna-dopomoha>
8. ТАКМЕД ГРУП – Центр тактичної медицини <https://ictm.org.ua/>
9. 20,000 Ukrainian Defenders Trained to Save Lives - United Help Ukraine, <https://unitedhelpukraine.org/reports/20000-ukrainian-defenders-trained-to-save-lives/>
10. Благодійна організація «Мальтійська служба допомоги» - EBA CSR Network, <http://csrnetwork.eba.tilda.ws/tpost/8p5hhf1xzg-blagodina-organzatsya-maltiska-sluzhba-d>
11. Перша допомога <https://pershadopomoga.com.ua/>

